

VÝROČNÁ SPRÁVA OZ CEPTA ZA ROK 2007

CEPTA - Centrum pre trvaloudržateľné alternatívy

Centrum pre trvaloudržateľné alternatívy (OZ CEPTA) je občianske združenie, ktoré vzniklo v roku 2005 s cieľom poukazať na neudržateľnosť súčasných systémov, ponúkať udržateľné alternatívy a iniciovať a zapájať sa do aktivít a akcií presadzujúcich princípy OZ na lokálnej, národnej i medzinárodnej úrovni.

Tematicky môžeme aktivity členov OZ CEPTA v roku 2007 rozdeliť nasledovne:

- pesticídy v potravinách, v ŽP a ich alternatívy
- poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, Plán rozvoja vidieka 2007-2013
- odpadové hospodárstvo
- duchovný rozvoj
- ekonomika ZČJE
- ekotoxikologický výskum

V roku 2007 sme rozšírili naše aktivity o projekt zameraný na biopalivá, palivá vyrábané z poľnohospodárskych surovín, ktoré majú slúžiť ako náhrada klasických pohonných hmôt akými sú v SR benzín či nafta.

1. Pesticídy v potravinách, v ŽP a ich alternatívy

Realizované aktivity:

V marci roku 2007 sme aktívne participovali na národnej konferencii v Nitre, ktorá bola organizovaná pani europoslankyňou Irenou Belohorskou s prezentáciou D. Lešinského: „**Trvaloudržateľné používanie pesticídov v EU, výzva pre 21. storočie?**“, kde sme sa snažili poukázať na dôležité aspekty pre tvorbu novej európskej legislatívy pri prijímaní „pesticídového balíčka“ nariadenia a novej smernice o používaní pesticídov s dôrazom na ochranu zdravia a životného prostredia. Prezentáciu môžete nájsť aj na našej stránke:

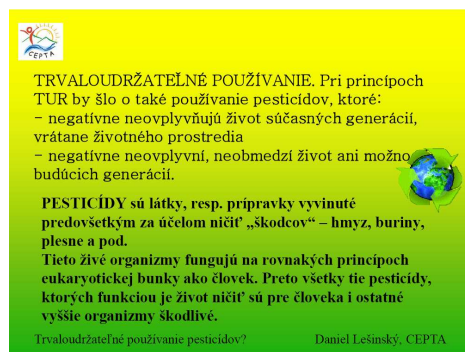
<http://www.cepta.sk/documents/Pesticidy/PESTICIDY%20-%20NR,%20FINAL%20150307.pdf>

OZ CEPTA zhrnulo svoje návrhy k novej legislatíve EÚ, ako aj 10-tich prioritách pozičného dokumentu, zverejnenom v apríli roku 2007, viac na:

http://www.cepta.sk/documents/Pesticidy/EU%20-%20TS_Pripomienky%20%20CEPTAaPAN.pdf.

V októbri 2007 sme v spoločnej iniciatíve PAN-Europe zverejnili analýzu potravín z bufetu európskeho parlamentu, konkrétne išlo o 8 druhov ovocia, v ktorých bolo zistených 28 druhov pesticídov. V troch prípadoch (marhule, pomaranče a hrozno) prekračovali koncentrácie rezíduí pesticídov limity EÚ, viac na:

http://www.cepta.sk/documents/Pesticidy/Toxicke_pesticidy_v_EuParl_TS_10102007-FINAL.pdf.

TRVALOUDRŽATEĽNÉ POUŽÍVANIE. Pri princípoch TUR by šlo o také používanie pesticídov, ktoré:

- negatívne neovplyvňujú život súčasných generácií, vrátane životného prostredia
- negatívne neovplyvní, neobmedzí život ani možno budúcich generácií.

PESTICÍDY sú látky, resp. prípravky vyvinuté predovšetkým za účelom ničť „škodcov“ – hmyz, buriny, plesne a pod.

Tieto živé organizmy fungujú na rovnakých princípoch eukaryotickej bunky ako človek. Preto všetky tie pesticídy, ktorých funkciou je život ničť sú pre človeka i ostatné vyššie organizmy škodlivé.

Trvaloudržateľné používanie pesticídov? Daniel Lešinský, CEPTA

Nasledovala „kyberakcia“ - hromadná mailová korešpondencia poslancom parlamentu EÚ spojená s 5 infoletámkami na stránkach CEPTA (pesticídy a zdravie, pesticídy v potravinách, pesticídy – príroda a životné prostredie, pesticídy a farmári, pesticídy a deti): http://www.cepta.sk/index.php?option=com_content&task=view&id=243&Itemid=213.

2. Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

Agro-eko fórum sa aktívne zapájalo na pripomienkovaní dokumentov MP SR v oblasti rozvoja vidieka – pripomienkovaní PRV 2007-13, ako aj monitoringu PRV 2004-2006. Ani po opakovaných výzvach nezaradilo MPSR Agro-eko fórum medzi riadnych členov Monitorovacieho výboru PRV 2007-2013, čím podľa nášho názoru porušilo pravidlá EÚ a znemožnilo transparentnú kontrolu čerpania financií EÚ v rezortoch pôdohospodárstva, na čo sa bude AEF odvolávať priamo na Európskej komisii („List ministerke pôdohospodárstva MV PRV 2007-2013“). Viac nájdete na podstránke AEF: http://www.cepta.sk/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=30&Itemid=307.

Dni ekologického poľnohospodárstva 2007 na Slovensku. CEPTA zastrešovala organizáciu viacerých podujatí v rámci Dní EP 2007 vo Zvolene a v Banskej Bystrici, kde sme zorganizovali v spolupráci s viacerými dobrovoľníkmi info-stánky na hlavných námestiach oboch miest, diskusie v oboch mestách, ochutnávky na Fakulte ekológie a environmentalistiky TU vo Zvolene a bio-recepciu v dome Phórum. Viac na podstránke pre Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka:

http://www.cepta.sk/index.php?option=com_content&task=view&id=235&Itemid=279

Viac údajov o téme nájdete na stránkach www.cepta.sk pod témami **Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka** a **Agro-eko fórum**. Tematický a projektový koordinátor je Daniel Lešínský - lesinsky@changenet.sk.

3. Odpadové hospodárstvo

Realizované aktivity v roku 2007:

- práca so školami – zavedenie systému separovaného zberu na ZŠ Hrnčiarska vo Zvolene
- participácia na workshope „Mladí separujú“ v rámci konferencie RIS v Banskej Bystrici
- spoločná organizácia Dňa Zeme 2007 – téma Odpady
- štúdia „Porovnanie separovaného zberu v mestách Slovenska“
- a iné

Minimalizácia a materiálové zhodnocovanie odpadov majú v hierarchii nakladania s odpadom prioritu pred spaľovaním a skládkovaním. V praxi je to však presne naopak - až 81 % komunálnych odpadov (KO) sa na Slovensku skládkuje. Tento stav sa snažíme zmeniť prácou na rozvoji separácie v spoločnosti.

V roku 2007 sa nám podarilo úspešne zaviesť a zrealizovať separovaný zber na Základnej škole Hrnčiarska vo Zvolene. Žiaci boli formou súťaže motivovaní k vyseparovaniu veľkého množstva surovín z KO. Za obdobie február – jún 2007 sa škole okrem pravidelných zberov papiera, organizovaných 2 – krát ročne, podarilo vyzbierať 100 kg PET fľaš, 70 kg nápojových kartónov, 2200 kg papiera a 40 kg hliníkových fólií a plechoviek.

Osvetu medzi deťmi a mladými ľuďmi sme podobne ako v predchádzajúcich rokoch realizovali aj formou

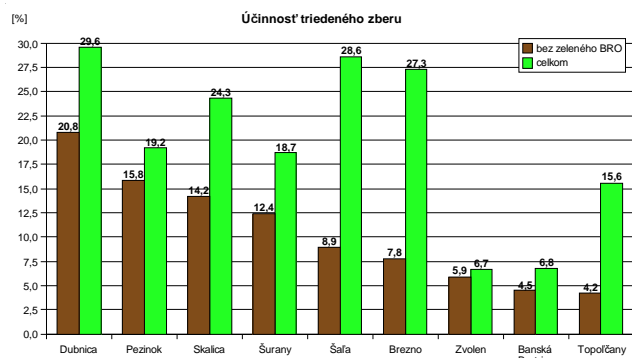
informačného stánku o odpadoch počas Dňa Zeme v spolupráci so združením Slatinka. CEPTA bola spoluorganizátorom a odborným garantom podujatia „Mladi separujú“, ktoré usporiadala organizácia AIESEC v Banskej Bystrici v rámci výstavy „Recyklácia, Inovácia, Separácia 2007“. Podujatie vytvorilo platformu na prezentáciu a výmenu skúseností so separovaným zberom na základných, stredných a vysokých školách v Banskej Bystrici a vo Zvolene.

V predvianočnom čase sme v spolupráci s Priateľmi Zeme realizovali informačný stánok, ktorého úlohou bolo ľuďom pripomenúť, že ešte stále majú možnosť kupovať minerálne vody vo vratných fľašiach ako alternatívu k jednorazovým PET fľašiam. Vratné fľaše považujeme za podstatne šetrnejšie k životnému prostrediu, pokiaľ sa neprepravujú na veľké vzdialenosti (200 km a viac).

Počas roku 2007 sme zrealizovali štúdiu „Porovnanie systémov triedeného zberu vo vybraných mestách Slovenska“, ktorá porovnávala separáciu v 9 stredne veľkých mestách Slovenska. Vo väčších mestách, kde odpadové hospodárstvo vykonáva súkromná firma, bola účinnosť separácie nízka, zatiaľ čo systém zberu pomerne drahý. Na účinnosť výrazne vplýval zelený bioodpad.

Dátum 1.1.2010, odkedy nastáva mestám a obciam na Slovensku zákonná povinnosť separovať a zhodnocovať kuchynský bioodpad, sa nezadržateľne blíži. Mestám Zvolen, Sliac a Banská Bystrica navrhujeme riešiť tento problém spoločne vybudovaním zariadenia na energeticko – materiálové zhodnocovanie bioodpadu formou anaeróbnej digescie.

V roku 2007 prebehlo vo Zvolene verejné obstarávanie (VO) pre výber súkromnej firmy, ktorá bude zabezpečovať odpadové hospodárstvo v meste. CEPTA bola zahrnutá do prípravy podkladov pre VO, kde sa podarilo zapracovať pomerne prísne požiadavky, ktoré umožnia rozvoj separácie (limity vyseparovaných množstiev, počty nádob, triedené komodity a pod.). Nakoniec však zo strany mesta boli podmienky súťaže nastavené tak, že sa jej mohla zúčastniť len jediná firma na Slovensku, ktorá dlhé roky vykonávala odpadové hospodárstvo v meste.

Viac údajov o téme nájdete na stránkach www.cepta.sk pod témou **Odpady a bioodpady**. Tematický a projektový koordinátor je Miloš Veverka - milos.veverka@inter-net.sk.

4. Duchovný rozvoj

Pravidelne raz týždenne, spravidla vo štvrtok večer, sa konajú diskusné stretnutia v čajovni Čarovňa v Banskej Bystrici. Ich cieľom je vzájomné zdieľanie v oblasti pohľadu na zmysel života a životnú sebarealizáciu. Stretnutia majú podporovať samostatnosť myslenia aj konania, samostatnosť hľadania vlastnej cesty a hľadania pravdy a zároveň schopnosť vzájomného porozumenia ľudí a schopnosť spolupráce. Takto veríme, že prispievame k trvalo udržateľnej ľudskej spoločnosti, postavenej na komunikácii a duchovných hodnotách - múdrosti pochopenia, súcitu lásky, z ktorých potom vyvierajú aj ďalšie hodnoty života. Stretnutia sú prístupné každému človeku a sú bezplatné. Rozpráva sa o rôznych témach, ktoré sú niekoľko dní pred stretnutím uverejnené na stránkach www.hladanie.wz.cz a rozposielané záujemcom e-mailom. Atmosféra je príjemná, aj keď často sa prejavuje nedostatok koncentrácie, odbočovanie od témy, ako aj slabá schopnosť komunikácie, teda obojstranného „ping-pongu“ hľadania pravdy a porozumenia. Takže vieme, že sa máme v čom zlepšovať... Najobľúbenejšími témami sú láska, pozitívne myslenie, meditácia...

Raz ročne usporiadame tábor Hľadanie na Zaježovej pri Zvolene. Je to intenzívnejší týždňový výcvik duchovného hľadania na princípoch komunikácie v peknom prírodnom prostredí na lazoch v objekte občianskeho združenia Pospolitosť pre harmonický život. Tábor je určený všetkým vekovým kategóriám. Súčasťou je aj vegetariánska strava a práca na hospodárstve, pozemkoch, či okolo domácich zvierat alebo pomoc domácim obyvateľom Zaježovej.

Vydávané sú aj rôzne články, úvahy a zamyslenia, ktoré zatiaľ zväčša píše správca sekcie. Majú inšpirovať, podnietiť diskusiu, vysvetľovať princípy duchovných hodnôt života, princípy komunikácie, pohľady na život z pozície autora článku.

Viac údajov o téme nájdete na stránkach www.cepta.sk pod témou Duchovný rozvoj. Tematický a projektový koordinátor je Milan Rusko – milanrusko@seznam.cz.

5. Ekonomika zadnej časti jadrovej energetiky (ZČJE)

V máji sme zverejnili pracovnú verziu štúdie nazvanú Národný jadrový fond (genéza, problémy, modelovanie príjmov a výdavkov, odhad potrebnej výšky príjmov a odhad aktuálneho deficitu vo fonde). Na základe nášho podnetu, obsahu tejto štúdie a spolupráce s nami pripravila STV investigatívny príspevok v relácii Reportéri. Štúdia je zatiaľ bez návrhovej časti, nakoľko sme nemali možnosť ju prekonzultovať s partnerskými organizáciami. Na štúdiu reagoval člen Rady správcov Národného jadrového fondu, s ktorým sme nadviazali pracovný kontakt.

http://www.cepta.sk/documents/jadro/studia_ver1.pdf

Vypracovali sme Stanovisko k Návrhu plánu finančného zabezpečenia Stratégie záverečnej časti jadrovej energetiky a zaslali ho Ministerstvu hospodárstva. Boli sme jedinou mimovládnu organizáciou, ktorá sa zúčastnila na verejnom prerokovaní Stratégie záverečnej časti jadrovej energetiky, konanom 20. novembra 2007 v Bratislave. Ministerstvo životného prostredia v Záverečnom stanovisku k tejto Stratégii vydanom podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie odporučilo uskutočniť pracovné stretnutie s Ing. Mihókom (členom občianskeho združenia CEPTA) a prerokovať spôsob zapracovania jeho pripomienok a námetov, resp. spôsob ich využitia pre koncepčnú činnosť Rady správcov Národného jadrového fondu (odporúčanie 3.13 na s. 50 Stanoviska č. 5131/2007-3.4/hp).

http://www.cepta.sk/index.php?option=com_content&task=view&id=249&Itemid=214

Viac údajov o téme nájdete na stránkach www.cepta.sk pod témou **Ekonomika ZČJE**. Tematický a projektový koordinátor je Peter Mihók – mihok@cepta.sk.

6. Ekotoxikologický výskum

OZ CEPTA je spoluriešiteľom vedecko – výskumného projektu BIODEG I (úplný názov: „Vyhodnotenie pôsobenia probiotických efektov prírodných kultúr mikroorganizmov získaných z vermikompostu pri procese kompostovania a detoxikácie pôd“). Cieľom projektu je zistenie vplyvu vodného výluhu z vermikompostu na kompostovací proces a na dekontamináciu a revitalizáciu pôd kontaminovaných ropnými látkami.

Projekt sa dostal do svojej druhej fázy a rok 2007 bol kľúčový pre väčšinu experimentov – ekotoxikologický, mikrobiologický a fytoologický výskum, ako aj pre stanovovanie množstva ropných látok v odobraných vzorkách.

V roku 2007 o.z. Kukkónia zriadila a sprevádzkovala ekotoxikologické laboratórium, kde sa začala testovať toxicita odobraných vzoriek na jednotlivých organizmoch (luminiscenčné baktérie, vyššie rastliny a dafnie).

Projekt sa realizuje v medzinárodnej spolupráci viacerých inštitúcií SR i Rakúska (IFA – Tulln a VermiGrand – Absdorf v Rakúsku; Technická univerzita vo Zvolene, Kukkónia – Dunajská Streda, CEPTA – Zvolen). Projekt bude ukončený v máji roku 2008.

Viac údajov o téme nájdete na stránkach www.cepta.sk pod témou **Ekotoxikologický výskum**. Tematický a projektový koordinátor je Miloš Veverka - milos.veverka@inter-net.sk.

7. Biopalivá

OZ CEPTA vstúpilo do medzinárodného projektu národných koordinátorov Priateľov Zeme v Európe so zameraním na hodnotenie environmentálnych a sociálnych dopadov produkcie biopalív a krmív pre štáty EÚ s názvom „Feeding and Fuelling Europe“.

Viac údajov o téme nájdete na stránkach www.cepta.sk pod témou **Biopalivá**. Tematický a projektový koordinátor je Andrej Devečka – devecka@cepta.sk.

Partneri OZ CEPTA v roku 2007:

1. EKOTREND – Zväz ekologického poľnohospodárstva, partner pri realizácii aktivít Dní ekologického poľnohospodárstva 2007 v SR.
2. OZ KUKKÓNIA a Katedra environmentálneho inžinierstva na FEE, TU vo Zvolene ako partneri pri realizácii projektu BIODEG I.
3. IFA – Tulln a VermiGrand – Absdorf v Rakúsku – partneri pri realizácii projektu BIODEG I.

OZ CEPTA aktívne participuje:

1. V rámci národnej siete 19 mimovládnych organizácií v SR zameraných na udržateľné poľnohospodárstvo, lesníctvo a rozvoj vidieka - **Agro-eko fórum**, od roku 2004 ako koordinátor siete, viac na: http://www.cepta.sk/index.php?option=com_content&task=view&id=64&Itemid=396).
2. Riadny člen so zastúpením v rade siete Pesticides Action Network, **PAN – Europe**: www.pan-europe.info
3. Zakladajúci člen národnej siete 20-tich slovenských environmentálnych MVO – **EKO FÓRUM**: www.ekoforum.sk
4. IPEN – International POPs Elimination Network: www.ipen.org

Finančná správa OZ CEPTA za rok 2007

Donor	Programy – prevod zostatkov z roku 2006						Spolu [Sk]
	Nadácia Ekopolis - JADRO	Dni 2006	EP	Anketa RIS	BIODEG I – Gymnázium		
Zostatok 2006 z	20 969	13 096		16 966		- 6 399	44 632

Donor	Programy						Vlastné akcie CEPTA-y				Spolu [Sk]
	Nadácia Ekopolis - JADRO	Dni 2006	EP	Anketa RIS (Bioodpady)	BIODEG I – Gymnázium	Dni EP 2007	PAN Germany	Týždeň obč. participácie, ZV	2 %	Dary	
Príjmy - spolu	69 700	40 000		28	6 600	20 000	9 700	1 365	6 755	2 000	156 148
Ankety											
Dary a granty	69 700	40 000			6 600	20 000	9 700	1 365	6 755	2 000	156 120
Úroky				28							28
Výdavky - spolu	92 658	45 318		9 107	202	4 004	5 000	200	0	0	156 489
Cestovné	3 704					468					4 172
Kanc. potreby	25 653			1 908	201,5						27 762
Software	4 252			1 462			5 000				10 713
Komunikácia	550			923		668					2 141
Publikácie CD, web											0
Notárske poplatky				2 380							2 380
Štipendiá	50 000										50 000
Bank. poplatky				1 421							1 421
Kurzové rozdiely											
Mzdy, odmeny		45 318				235					45 553
Sociálne poistenie				14							14
Preddavky – zrážková daň											0
Semináre, akcie, infostánky	8 500			1 000		2 633		200			12 333
Rozdiel	- 22 958	- 5 318		- 9 079	6 398,5	15 996	4 700	1 165	6 755	2 000	- 340,5

Zostatok celkom	- 1 990	7 778		7 887	0	15 996	4 700	1 165	6 755	2 000	44 291
------------------------	----------------	--------------	--	--------------	----------	---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------